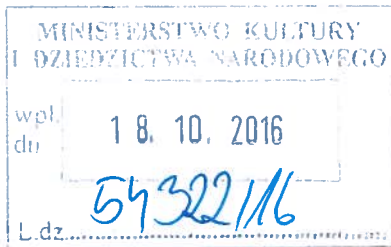

Kielce, dnia 14 października 2016 roku

L.dz. 5511/S/X/2016

Szanowny Pan**Karol Kościński****Dyrektor Departamentu Własności Intelektualnej
i Mediów****Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego****ul. Krakowskie Przedmieście 15/17****00-071 Warszawa**

Szanowny Panie Dyrektorze,

w związku ze skierowaną w ramach konsultacji społecznych prośbą o wyrażenie opinii w sprawie przygotowywanych przez Komisję Europejską propozycji modernizacji prawa autorskiego, mających pozwolić na zwiększenie różnorodności kulturowej w Europie i treści legalnie dostępnych w internecie, w imieniu Stowarzyszenia Twórców Autorów Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL przedstawiamy stanowisko naszego stowarzyszenia w tej sprawie.

Deklarowanymi przez Komisję Europejską celami proponowanych regulacji są: większy wybór i dostęp do treści on-line; ulepszone przepisy dotyczące praw autorskich z myślą o badaniach, edukacji oraz integracji osób niepełnosprawnych oraz bardziej sprawiedliwy i zrównoważony rynek dla twórców i prasy.

Z uwagi na zakres działalności naszego stowarzyszenia odnosić będziemy się jedynie do propozycji Komisji Europejskiej dotyczących autorów oraz ich praw.

Przedstawione regulacje Dyrektywy o prawie autorskim w jednolitym rynku cyfrowym zakładają:

- wprowadzenie wyjątku od wyłącznego prawa zwielokrotniania, na rzecz instytucji badawczych. Wyjątek dotyczyłby zwielokrotniania i streszczeń na potrzeby zautomatyzowanej analizy tekstów, dokonywanej w celach badań naukowych. Wprowadzenie

takiego wyjątku wydaje się uzasadnione szczególnie z ograniczeniem jego stosowania wyłącznie do instytucji badawczych zdefiniowanych jako np. uniwersytety.

- wprowadzenie wyjątku obejmującego możliwość cyfrowego korzystania z utworów wyłącznie w niekomercyjnym celu edukacyjnym. Mogłoby to mieć miejsce jedynie na terenie instytucji edukacyjnej lub za pośrednictwem zabezpieczonej sieci dostępnej jedynie dla uczniów i nauczycieli tej instytucji. Wydaje się, że wyjątek taki jest już wprowadzony do polskiego ustawodawstwa w art. 27 PrAut. Propozycja Dyrektywy przewiduje jednak możliwość ograniczenia tego wyjątku w odniesieniu do niektórych typów utworów, co do których możliwość uzyskania licencji na korzystanie cyfrowe jest łatwo dostępna na rynku. Za korzystne uznać należałoby również uregulowanie umożliwiające ustalenie kraju korzystania z utworu w ramach tego wyjątku poprzez zabezpieczoną sieć szczególnie w sytuacji, w której kraj członkowski może przewidzieć stosowną rekompensatę dla uprawnionych.

- wprowadzenie wyjątku umożliwiającego kopiowanie instytucjom ochrony dziedzictwa utworów w dowolnym formacie i na dowolnych nośnikach dla celów ochrony ich zbiorów. Wydaje się jednak, że regulacja taka została już implementowana do polskiego systemu w znowelizowanym art. 28 PrAut.

- wprowadzenie systemu licencji rozszerzonej w odniesieniu do licencji udzielanych przez ozz instytucjom ochrony dziedzictwa, na cyfrowe korzystanie z utworów niedostępnych w handlu ze zbiorów instytucji ochrony dziedzictwa.

- wprowadzenie obowiązku zapewnienia wydawcom prasy praw wyłącznych w zakresie cyfrowego zwielokrotniania i udostępniania utworów w czasie i miejscu przez siebie wybranym. Prawa te nie mogą przy tym naruszać praw wyłącznych autorów do wykorzystywania ich utworów zawartych w publikacjach prasowych, niezależnego od publikacji. Regulacja ta zakłada również możliwość dla Państw członkowskich zapewnienia, aby w sytuacji gdy autor przeniósł lub licencjonował prawa na rzecz wydawcy, stanowiło to wystarczającą podstawę prawną do żądania przez wydawcę udziału w kompensacie za korzystanie z utworu w ramach wyjątku od prawa wyłącznego będącego przedmiotem przeniesienia lub licencji. Możliwość taka wydaje się jednak – w przypadku ustawodawstwa polskiego - niemożliwa z uwagi na niezbywalny charakter prawa do kompensaty za korzystanie w ramach dozwolonego użytku osobistego (art. 18 ust. 3PrAut)

W odniesieniu do proponowanego tekstu Dyrektywy o niektórych dozwolonych sposobach korzystania z utworów przez osoby niewidome i słabowidzące pragniemy zaznaczyć, że do kręgu beneficjentów proponowanych uregulowań zaliczono poza osobami niewidomymi i z zaburzeniami widzenia, również osoby z zaburzeniami zdolności czytania np. z dysleksją

oraz osoby niezdolne do skupienia się na tekście w stopniu normalnie akceptowalnym dla czynności czytania. Państwa członkowskie zobowiązane zostałyby do zapewnienia, aby nie wymagała zezwolenia uprawnionych: każda czynność niezbędna dla beneficjentów Dyrektywy, zmierzająca do uzyskania przystępnego formatu egzemplarza utworu dla wyłącznego użytku beneficjenta oraz każda czynność instytucji edukacyjnej lub terapeutycznej niezbędna do stworzenia egzemplarza w przystępnym formacie, jego udostępnienia i użyczenia beneficjentowi wyłącznie w celu korzystania przez beneficjenta. Kraje członkowskie mają zapewnić, aby przystępny format tworzony był z poszanowaniem integralności utworu. Regulacja taka wymaga bardzo wnikliwej oceny eksperckiej w odniesieniu do określenia zakresu ewentualnej inferencji w integralność utworu, jaka byłaby konieczna dla jego dostosowania w szczególności dla potrzeb osób dyslektycznych i niezdolnych do skupienia.

Z wyrazami uszanowania,

PRZEWODNICZĄCY STOWARZYSZENIA

prof. dr hab. inż. Mieczysław Pomowski
(2)